

Capitolul 13

Spălarea pe picioare și chemarea la dragoste

- 13:1-13:38 -

Odată cu cap. 11 asistăm la o schimbare de macaz în Evanghelia după Ioan. Dacă în cap.5-10 autorul insistă în mod special pe divinitatea lui Isus, începând cu cap.11 Ioan se focalizează pe o temă nouă: lucrarea de jertfă a lui Mesia. Minunea cu Lazăr anticipează moartea și învierea lui Isus și ne deschide fereastra spre o nouă perspectivă asupra dragostei lui Dumnezeu pentru cel neprihănit: dragostea se poate manifesta și prin îngăduirea unui necaz în viața celui ce-L iubește pe Domnul. Cap.12 ne vorbește deslușit despre moartea lui Isus: pentru a nu rămâne singur, grăuntele de grâu trebuie să moară, iar acest lucru este în perfectă armonie cu profețiile din Vechiul Testament și cu semnele din partea Tatălui din cer. Cap.13-17 dezvoltă această temă a morții și plecării lui Isus din lumea aceasta. Dacă la sfârșitul cap.11 se pare că avem ultimul discurs public din lucrarea de pe pământ a lui Isus, în cap.13-17 Ioan ne descrie ultimele cuvinte pe care le-a rostit El ucenicilor înainte de răstignire. În mod cert, prin aceste cuvinte El îi pregătește pentru ceasul răstignirii și îi ajută să înțeleagă necesitatea plecării Sale din lume.

Evreii așteptau cu toții venirea lui Mesia și ei știau din Scripturi că Mesia avea să rămână cu ei în veac (vezi 12:34). Aceasta era teologia lor. Isus Hristos avea însă să plece din lumea aceasta. Acest fapt era de neconceput și de neînțeles pentru ei. Isus le explică ucenicilor de ce pleacă din această lume și îi pregătește pentru lucrarea pe care ei o vor avea de îndeplinit după plecarea Sa din această lume. Într-adevăr, laitmotivul cap.13-17 este: Eu (Isus), voi pleca din această lume:

- *Isus, ca Cel care știa că I-a sosit ceasul să plece din lumea aceasta la Tatăl.. (13:1)*
- *Copilașilor, mai sunt puțin cu voi... (13:33)*
- *Tu nu poți veni acum după Mine, unde Mă duc Eu; dar mai târziu vei veni. (13:36)*
- *Eu Mă duc să vă pregătesc un loc. Și după ce Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce și vă voi lua cu Mine. (14:2-3)*
- *Știți unde Mă duc și știți și calea într-acolo. (14:4)*
- *Ba încă, va face altele și mai mari decât acestea; pentru că Eu mă duc la Tatăl. (14:12)*
- *Nu vă voi lăsa orfani, Mă voi întoarce la voi. Peste puțină vreme, lumea nu Mă va mai vedea, dar voi Mă veți vedea. (14:18-19).*
- *Ați auzit că v-am spus: Mă duc și Mă voi întoarce la voi. Dacă M-ați iubi, v-ați fi bucurat că v-am zis: Mă duc la Tatăl; căci Tatăl este mai mare decât Mine.*
- *Acum Mă duc la Cel ce M-a trimis; și nimeni din voi nu Mă întreabă: Unde Te duci? (16:5)*
- *Totuși vă spun adevărul: Vă este de folos să Mă duc; căci, dacă nu Mă duc Eu, Mângâietorul nu va veni la voi; dar dacă Mă duc, vi-L voi trimite. (16:7)*
- *Am ieșit de la Tatăl, și am venit în lume; acum las lumea, și Mă duc la Tatăl. (16:28)*
- *Eu nu mai sunt în lume, dar ei sunt în lume, și Eu vin la Tine. (17:11).*

Isus vrea să îi pregătească pe ucenici pentru momentul plecării Sale din lume. Pentru aceasta Isus:

- Le spune mai dinainte lucrurile ce se vor întâmpla cu El și cu ei, pentru ca atunci când se vor întâmpla, să creadă și să nu fie pentru ei o pricină de cădere.
- Le explică rațiunea plecării Sale la Tatăl.
- Le explică în ce va consta lucrarea lor după ce El va pleca la Tatăl, și anume:
 - Iubiți-vă unii pe alții cum v-am iubit Eu, și:

➤ Fiți o mărturie față de lume!

În cap. 13, deși este anunțată plecarea Sa la Tatăl, Isus insistă pe lucrarea pe care ei vor trebui să o facă pe pământ după ce El va pleca la Tatăl, și anume: Să vă iubiți unii pe alții! Aceasta este de fapt lucrarea pe care trebuie să o facă Biserica pe pământ. Acesta este scopul. **Ținta poruncii este dragostea.** Toate celelalte sunt mijloace, unelte pentru atingerea acestui scop. Rodul mult așteptat, de fapt singurul, așa cum am învățat și în Romani 12-14 este dragostea! Tot în Romani am învățat că mereu vom fi ispitiți să ne defocalizăm și să uităm care este rodul așteptat de Hristos de la Biserica Sa. Isus știa acest pericol, de aceea în Ioan 13, El face niște gesturi extraordinare tocmai pentru a immortaliza această poruncă în inima ucenicilor. Care sunt acestea?

În primul rând să ne amintim că aceasta este ultima discuție pe care a avut-o Isus cu ucenicii înainte de răstignire. Atmosfera era cu totul specială, unică. Pe de o parte era o căldură și intimitate deosebită, pe de altă parte cu toții știau că era ultima discuție cu Isus, că erau ultimele Sale cuvinte înainte să plece la Tatăl. În general, ultimele cuvinte ale celor ce sunt pe patul de moarte au o rezonanță deosebită în inima celor ce rămân viață. Și aceasta cu atât mai mult cu cât persoana ce moare este una dragă sufletului lor, și aceasta cu atât mai mult cu cât Cel care rostește cuvintele este Mesia, Fiul lui Dumnezeu. Ce au rostit diferite personalități pe patul de moarte? Care au fost ultimele sfaturi pe care le-au rostit ucenicilor lor și celor ce aveau să continue ce ele începuseră? Isus este aparte de toți aceștia. Înainte să moară El repetă în mod obsedant parcă ucenicilor Săi: **iubiți-vă unii pe alții.** Într-adevăr, dintre cele trei teme enunțate mai sus, cantitatea cea mai mare de text din secțiunea 13-17 este alocată acestei chemări: *iubiți-vă unii pe alții, așa cum v-am iubit Eu.*

Capitol 13 începe cu dragostea lui Isus pentru ucenici. Acest lucru nu este întâmplător. Sursa iubirii dintre noi este dragostea lui Isus pentru noi. Isus știa că în curând El avea să plece din lume la Tatăl, și mai știa că ucenicii Lui, că ai Săi, aveau să rămână în lume fără El. Pentru Isus lucrarea pe pământ era pe sfârșite. Pentru ucenici, într-un fel, de-abia începea. Deși erau cele mai grele momente pe care le trăia Isus pe pământ, și anume tulburarea sufletului înainte de cruce, El găsește resurse să fie preocupat de ceilalți din jur și să Se dăruiască pe Sine ucenicilor. Înainte de un examen greu, sau de o operație foarte dureroasă, ne panicăm și suntem concentrați pe noi și nevoile noastre. Isus nu a fost așa. El era înaintea celei mai mari suferințe care e existat vreodată. Poate ar fi preferat să stea singur și să Se roage neîncetat, sau El să fie cel îmbărbătat și mângâiat de ucenici (în cele din urmă suferința cea mare era a Lui și nu a lor). Isus însă îi îmbărbătează și mângâie pe ucenici. Tabloul este absolut sublim! Isus iubea pe ai Săi, și I-a iubit până la capăt. El nu a uitat și nu a încetat nici în ultimele clipe, nici în cele mai grele să îi iubească pe ucenici. Și cum i-a iubit în aceste clipe în mod concret? I-a îmbărbătat, i-a mângâiat, le-a dăruit cuvintele și adevărul care să le protejeze credința de atacurile celui rău ce aveau să vină în curând, i-a pregătit pentru lucrarea pe care ei trebuia să o facă pe pământ după plecarea lui Isus.

Observăm deci că a iubi nu înseamnă doar a mângâia și îmbărbăta cu cuvinte pline de dragoste și căldură, sau doar a împlini o nevoie fizică a celui alt, ci a iubi înseamnă și a dăruia celui alt cuvintele adevărului care îi pot întări credința, care îi pot deschide perspective noi asupra frumuseții Tatălui, care îl pot pregăti pentru încercări, și care Îi pot oferi călăuzire în lucrarea creștină. Să nu uităm această dimensiune a dragostei, și nici să nu le neglijăm pe celelalte. Este o dimensiune a dragostei pe care o recunoaștem foarte repede și care este de obicei foarte apreciată: ea se manifestă prin căldura sufletească a celui alt și slujirea noastră în nevoile noastre imediate. Astfel, cel car ne iubește ne dăruiește un zâmbet, o îmbrățișare, cuvinte pline de blândețe și bunătate, iertare, timp, bani, bunuri materiale. Dar mai este și cealaltă dimensiune a dragostei. Cea mai mare nevoie a omului este nevoia de Dumnezeu. În ce măsură viața ta croiește cărări drepte pentru ceilalți, și în ce măsură cuvintele tale dăruiesc celui alt din Adevărul despre Dumnezeu și căile Lui? Alături de căldura noastră, ceilalți au nevoie de Adevăr, de Adevărul care îi poate face slobozi și de Adevărul care le poate crește și păzi

credința. Ceilalți au nevoie de modele și de învățături duhovnicești. Este nevoie să îmbrăcăm ambele dimensiuni ale dragostei. Isus le împletește în mod desăvârșit pe cele două.

Versetul 2 ne descoperă ce L-a motivat pe Isus să spele picioarele ucenicilor:

„Isus, fiindcă știa că Tatăl îi dăduse toate lucrurile în mâini, că de la Dumnezeu a venit și la Dumnezeu Se duce...”

Dacă noi am ști că Dumnezeu ne-a dat toate lucrurile în mâini, ce am face? Dar ce înseamnă să ai toate lucrurile în mâini? Probabil înseamnă a avea putere, autoritate peste toate lucrurile. Dar ne întrebăm: oare Isus nu a primit această autoritate de-abia după înviere? El le-a spus după înviere ucenicilor: Toată puterea Mi-a fost dată în cer și pe pământ. (Matei 28:18). Sunt pasaje din Noul Testament care ne sugerează că Isus a primit puterea și slava în toată plinătatea ei de-abia după înviere:

„Dar pe Acela, care a fost făcut pentru puțină vreme mai prejos decât îngerii, adică pe Isus, Îl vedem încununat cu slavă și cinste din pricina morții pe care a suferit-o; pentru ca, prin harul lui Dumnezeu, El să guste moartea pentru toți. Se cuvenea, în adevăr, ca Acela pentru care și prin care sunt toate, și care voia să ducă pe mulți fii la slavă, să desăvârșească prin suferințe pe Căpetenia mântuirii lor.” (Ev.2:9-10).

Pasaje similare găsim în Filipeni 2:5-11 și Efeseni 1:20-23. În Evanghelia după Ioan însă autorul ne vorbește despre Isus ca și cum, într-un fel, înălțarea a avut deja loc. Isus are deja toate lucrurile în mâini, are deja autoritate să judece și să mântuiască. Este mai dificil să înțelegem aceste lucruri și ce a însemnat întruparea. La ce a renunțat Fiul prin întrupare? Ce S-a întâmplat după înălțare? Vom relua mai târziu această temă.

Este cert că autoritatea pe care Isus a primit-o de la tatăl, și faptul că știa că vine de la Tatăl și că la Tatăl merge, l-a îndemnat nu să se comporte ca un dictator, ci ca să îi slujească în dragoste pe ucenici. Pentru noi acest fapt pare a fi un paradox. Pentru Isus era ceva firesc. Tatăl era dragoste, Tatăl era dragostea care se dăruia pe Sine pentru ceilalți. Acest Tată i-a dat toate lucrurile în mâini, de la acest Tată venea și spre El se îndrepta. Isus dorea să Îl reprezinte pe Tatăl. Tatăl era acum Sursa puterii Lui. Tot ce făcea El venea de la Tatăl. Tatăl era dragostea agape. Ca unul care știa acest lucru, Isus Se ridică de la masă pentru a Se face pe Sine slujitorul ucenicilor și a-i iubi până la capăt. Tatăl i-a dat Fiului toate lucrurile în mâini tocmai pentru că știa că Fiul avea să facă doar voia Lui. Iar voia Lui era dragostea, dragostea agape. Isus spală picioarele ucenicilor. Deși era mai mare decât ei, deși era Dumnezeu Însuși, El nu le cere ca ei să îi spele picioarele, El Însuși le spală picioarele.

Acum ne aducem aminte de Maria care spală picioarele lui Isus, iar Isus nu o oprește ci încurajează gestul ei. Deci era absolut normal, firesc ca ucenici să spele picioarele Mântuitorului. Cu toate acestea, acum, Isus vrea ca El însuși să le spele lor picioarele. Este un gest de smerenie și lepădare de sine. Picioarele ucenicilor erau pline de praf și urât mirositoare. Nu era chiar un lucru plăcut să le spele picioarele. Ba mai mult, în cultura vremii, robul era cel care făcea această slujbă. Isus vrea să îi șocheze pe ucenici și să le transmită un mesaj.

Știm din alte Evanghelii că în această perioadă ei se certaseră întrebându-se care dintre ei va fi socotit mai mare. Isus le explică faptul că în Împărăția Tatălui cel mai mare este cel mai mic, cel mai mare este slujitorul tuturor. El le propune o cu altă paradigmă despre cine este cel mai mare. El, Cel mai mare, era Cel care slujea la masă. Pe de o parte, le-a spălat picioarele, pe de altă parte avea să le dăruiască cu răbdare cuvintele vieții, cuvinte de mângâiere și îmbărbătare pentru a-i ajuta să treacă peste încercările ce aveau să vină. Isus le spune: *„Dacă Eu, Domnul și Învățătorul vostru, v-am spălat picioarele, și voi sunteți datori să vă spălați picioarele unii altora”*. Oare Isus se aștepta ca de atunci acolo, ucenicii la fiecare masă împreună să își spele fizic picioarele? Isus avea în vedere mai mult decât atât. El avea în vedere slujirea creștină. În slujirea creștină, alegi să te smerești ca celălalt să fie înălțat,

alegi să te jertfești spre binele celuilalt, alegi să renunți la confortul tău pentru ca celălalt să fie vindecat.

Este interesantă discuția dintre Isus și Petru. Petru, inițial, refuză să fie spălat de Mântuitorul. Isus îi răspunde: „*Dacă nu te spăl Eu, nu vei avea parte deloc cu Mine*”. Și cred că aici Isus are în vedere mai mult decât spălarea cu apă. Cred că aici spălarea cu apă de praful de afară ar putea anticipa spălarea cu sângele lui Isus de întinăciunile acestei lumi. Al doilea răspuns al lui Isus pare să întărească această interpretare: „*Cine s-a scăldat, n-are trebuință să își spele decât picioarele, ca să fie curat de tot; și voi sunteți curați, dar nu toți*”. Cel născut din nou este curat înaintea lui Dumnezeu. Totuși, umblând prin această lume, apar nevegheri, reacții, gânduri care nu sunt voia lui Dumnezeu. Aceste întinăciuni ar fi asemenea prafului care se depune pe picioare. După cum picioarele trebuie mereu spălate de praful de afară și noi trebuie să ne spălăm cu sângele lui Isus ori de câte ori păcătuim. Dacă nu acceptăm ca El să ne spele de aceste întinăciuni, chiar dacă suntem deja născuți din nou, verdictul este clar: nu vom avea deloc parte cu El. Spălarea trupului are loc la nașterea din nou. Apoi, urmează o spălare continuă, atunci când ne cerem iertare de păcatele pe care la mai comitem după nașterea din nou. Din această perspectivă înțelegem că Isus ne spală picioarele și acum. Ori de câte ori, venim la El și ne cerem iertare, El ne spală cu răbdare și bucurie în baza sacrificiului Lui de la Golgota.

Atunci când Isus i-a spălat pe ucenici pe picioare, murdăria lor se așeza mai întâi pe mâna Lui. Era o anticipare în chip simbolic a faptului că El va purta în trupul Lui, pe lemn, fărâdelegile noastre. Din această perspectivă ce ar însemna: să vă spălați picioarele unii altora? Noi nu suntem chemați să ne purtăm păcatele unii altora sau să oferim iertarea de păcate celor din jur. În ce ne privește, spălarea picioarele cred că vizează slujirea creștină în general, cu toate aspectele ei. Și aici ne aducem aminte, că un aspect al slujirii creștine este să muștrăm și să sfătuim în dragoste pe frații noștri care se abat de la adevăr. Uneori este mai ușor să tăcem și să închidem ochii la greșelile fraților noștri. Să muștri în dragoste un frate pare a fi una din cele mai mari provocări din Biserică. Dar este un act de slujire, este o spălare de picioare. Slujirea înseamnă de multe ori sacrificiu. De multe ori când te apropii de bolile spirituale ale fratelui tău, este o mare jertfă. Intri într-un univers al durerii și povara lui devine într-un fel și a ta, deși nu trebuie niciodată să ne asumăm mai mult decât ne cere Domnul. Boala se vindecă în timp, și atunci trebuie să ai răbdare și să perseverezi. Este un sacrificiu. Este o spălare pe picioare. Spălarea pe picioare este o metaforă atât de frumoasă pentru lucrarea slujirea creștină. Cel ce spală picioarele celuilalt, nu este în poziția stăpânitorului, a arogantului, a celui ce privește de sus. Nu, ci este slujitorul, cel care îl cinstește pe celălalt și îi dă înțâietate. Din pricina investiției pe care a făcut-o Domnul în frații noștri trebuie să ne apropiem cu smerenie, cu frică și cutremur de ei, într-un fel ca de Dumnezeu Însuși, căci ei sunt Templul lui Dumnezeu, și Dumnezeu locuiește în ei. Deci când ne apropiem de ei, ne apropiem de Templul Domnului, de capodopera Marelui Artist. Cartea Levitic ne vorbește despre sfințenia Cortului Domnului și de atitudinea cu care trebuie să ne apropiem de Domnul. Cu aceeași atitudine trebuie să ne apropiem de frații noștri căci Domnul locuiește în ei. Acest lucru ne va motiva să le spălăm picioarele. Ce este mai ușor să speli picioarele lui Isus sau ale fraților tăi?

Este interesant că în cap.12 Maria spală picioarele lui Isus, iar în cap.13 Isus spală picioarele ucenicilor Săi și îi cheamă să facă același lucru unul față de celălalt. Ce a-i alege: să speli ca Maria picioarele lui Isus sau să speli picioarele celor care-L urmează pe Isus? Noi înclinăm spre prima variantă, dar uităm că, de fapt, este o singură variantă. Să ne aducem aminte de minunatul pasaj din Matei despre judecată. Isus le spune celor neprihăniți?

„*Atunci Împăratul va zice celor de la dreapta Lui: Veniți binecuvântații Tatălui Meu de moșteniți Împărăția, care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii. Căci am fost flămând, și Mi-ați dat de mâncat; Mi-a fost sete, și Mi-ați dat de băut; am fost străin, și M-ați primit; am fost gol, și M-ați îmbrăcat; am fost bolnav, și ați venit să Mă vedeți, am fost în temniță, și ați venit pe la Mine. Atunci cei*

neprihăniți Îi vor răspunde: Doamne, când Te-am văzut noi flămând, și Ți-am dat să mănânci? Sau fiindu-Ți sete, și Ți-am dat de ai băut? Când Te-am văzut noi străin și Te-am primit? Sau gol, și Te-am îmbrăcat? Când Te-am văzut noi bolnav sau în temniță și am venit pe la Tine? Drept răspuns, Împăratul le va zice: Adevărat, adevărat vă spun că ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie mi le-ați făcut.” (Matei 25:34-40).

Cei credincioși, care știu pasajul din Matei, în slavă, în fața frumuseții și sfințeniei lui Hristos, tot vor întreba: Când Ți-am făcut aceste lucruri? Se pare că unele lucruri sunt mai greu de crezut dacă nu vedem decât dacă vedem. Cei credincioși cred pasajul din Matei, că Isus locuiește și se identifică cu fiecare frate. Dar când vom ajunge în cer și vom vedea cine este Hristos, atunci va fi mai greu să credem: Chiar Tu, plin de măreție și glorie, ai locuit în fiecare și Te-ai identificat cu fiecare în ciuda imperfecțiunilor noastre?

Chemarea la spălarea picioarelor fraților noștri în ciuda imperfecțiunilor lor este împotriva firii noastre și dincolo de puterea noastră. De aceea tabloul începe cu modelul lui Isus. Doar în Isus putem găsi puterea de a merge pe calea spălării picioarelor unii altora. Fără modelul lui Isus și viața care vine din El suntem morți, neputincioși și în fața chemării de a iubi cu adevărat. În mod concret, cum ne motivează modelul și dragostea lui Isus la slujire autentică?

- Isus ne-a iubit cu adevărat. El S-a jertfit pentru noi. Dragostea Lui fără margini ne cheamă să Îl iubim și noi. El ne spune, că ne putem manifesta iubirea față de El slujind pe aceia pe care El îi iubește și prețuiește! Chiar dacă în celălalt nu găsim motivații suficiente pentru a le spăla picioarele. O facem din pricina lui Isus, pentru că Isus, îi iubește, pentru că locuiește în ei și Se identifică cu ei.
- Dacă ni se pare greu să ieșim din zona noastră de confort și să îi slujim pe cei de lângă noi, ne aducem aminte că Isus a făcut acest lucru pentru noi. El, Domnul, ne-a spălat picioarele. El S-a întrupat și a murit pentru noi. Dacă El, Domnul, a făcut lucrul acesta, cu atât mai mult trebuie să Îl facem noi robii. Dacă El Domnul a făcut acest lucru pentru noi, și noi, robii, la rândul nostru trebuie să Îl facem pentru ceilalți.
- Dacă mi se pare josnic sau greu să spăl picioarele fraților mei, să îmi aduc aminte că Isus le-a spălat picioarele și încă le spală. Isus ca Mare Preot și Păstor, continuă să slujească cu răbdare și prețuire pe fiecare credincios. Dacă El face acest lucru cu pasiune și nu Și-a pierdut răbdarea și nădejdea, oare cum arăt eu înaintea Lui prin faptul că refuz să fac alături de El, cea ce El a făcut cu bucurie pe pământ, și apoi de 2000 de ani după înălțare? Este important să înțelegem că deși a căpătat o altă dimensiune, Isus continuă să slujească pe fiecare credincios. Și acest lucru, deși este o bucurie pentru El, nu este întotdeauna ușor. Noi, cei credincioși, de-atâtea ori întristăm pe Duhul Sfânt care locuiește în noi când ascultăm vocea firii pământești. De atâtea ori Îi punem la încercare răbdarea când nu primim lecția Lui și umblăm tot după pornirile inimii noastre. Dar El nu ne leapădă, ci ne iartă și cu blândețe continuă să lucreze la vindecarea bolilor din inima noastră. Da, El continuă să ne spele picioarele fiecăruia din noi.

Structura cap.13 ridică anumite întrebări. După tabloul cu spălarea pe picioare, părea firesc să urmeze pasajul despre dragostea frățească. Însă, înainte de acest pasaj Ioan ne relatează descoperirea lui Iuda, și apoi, după acest pasaj, înștiințarea lui Petru. Întrebarea este dacă aceste pasaje (cu Iuda și Petru) se subordonează temei centrale a spălării picioarelor sau propun o nouă temă?

Tabloul cu demascarea lui Iuda ridică mai multe întrebări. Ne gândim de ce l-a răbdat Isus pe Iuda așa de mult timp? Isus știa cu mult înainte cine era Iuda și ce avea să facă. Este posibil ca atunci când l-a ales Iuda să fi avut o inimă curată și căderea lui să fi avut loc chiar în timpul umblării Sale cu

Isus, și aceasta pentru a se arăta că libertatea de alegere este cât se poate de reală iar pericolul căderii la fel de real. Iată că Iuda a stat peste trei ani de zile cu Fiul lui Dumnezeu, cu Însăși Lumina și a respins-o. Lumina, deși intensă, oferă libertate reală celor din jur. Isus L-a răbdat pe Iuda ca să se împlinescă Scriptura. Se pare că Isus nu a vrut de la început să se folosească de capacitatea Sa de a citi ce este în inima omului pentru a-l demasca pe Iuda. El știa că Scriptura trebuia să se împlinescă. La fel cum David a fost trădat de Ahitofel și prietenii lui apropiați, la fel avea să fie trădat și Mesia (vezi Ps.41:9). Deci, în acest domeniu nu putem urma exemplul Mântuitorului în situații similare. Isus, știa că avea să fie omorât la Ierusalim, și totuși nu fuge. Ba mai mult, el nu răspunde la acuzațiile ce i se aduc. Dar El le spune ucenicilor ca, atunci când vor fi prizonieri să fugă din cetate în cetate și ca atunci când vor fi interogați să mărturisească despre ei. Pavel în Fapte, pe de o parte, face tot ce ține de el ca să își scape viața, pe de altă parte răspunde cu inteligență la toate acuzațiile ce i se aduc. Isus era Mielul de jertfă. Pavel era martorul învierii. Isus nu era un martir. Pavel avea să fie. Deci, pentru că Isus avea o funcție specială și trebuia să împlinescă profeții specifice din Scriptură, El nu poate fi imitat în tot ce a făcut. La fel cred că este și comportamentul Său față de Iuda. În Matei 18 suntem învățați să confruntăm în dragoste pe frații care păcătuiesc și să luăm atitudine față de răul din adunare. Putem învăța din dragostea și răbdarea Mântuitorului față de Iuda, dar nu putem lua ca aplicație amânarea cu câțiva ani a confruntării unui frate care persistă într-un păcat evident asemenea lui Iuda. De ce existau totuși aceste profeții în vechime? De ce a gândit Domnul ca Mesia să fie trădat chiar de unul din ucenicii Lui? Care este mesajul pe care îl poartă Iuda. Destinul lui Iuda ne învață că:

- Libertatea alegerii este reală.
- Războiul spiritual este real și pericolul căderii la fel de real.
- Poți să mergi alături de Isus, și totuși să fii străin de Isus. Poți mima religiozitate, dar inima sa fie departe de Domnul.
- În Biserică pot fi lupi răpitori care să joace un teatru extraordinar ca Iuda, însă, în cele din urmă, Domnul va aduce la lumină păcatele ascunse.
- Isus a suferit mult, și ne putem identifica cu El și să ne găsim alinare când privim la El, ori de câte ori suntem trădați de cei apropiați.
- Dragostea lui Isus pentru Iuda ne poate inspira, ne poate motiva și provoca să ne iubim vrăjmașii.

Într-adevăr, în acest pasaj strălucește dragostea lui Isus pentru Iuda. În primul rând, Isus îi spală picioarele și lui Iuda. El oferă slujirea Sa și celui care vroia să îl vândă pentru 30 de arginți. Oare ce-o fi simțit Iuda când Isus îi spăla picioarele? Isus S-a tulburat din pricina lui Iuda. Oare ce l-a tulburat? Probabil a fost tulburat de destinul tragic al lui Iuda. Să nu uităm că Isus era Creatorul întrupat. Iuda nu era doar un ucenic, Iuda venea din Dumnezeu, fusese creat de Dumnezeu pentru ceva nobil și frumos. Iuda avea potențial. Iuda primise o șansă unică, la care mulți din istorie au visat. Și cu toate acestea, Iuda s-a lăsat ademenit de stăpânitorul acestei lumi și nu s-a lăsat curățit de Cuvânt.

Isus nu doar că reușește să nu-l urască pe Iuda, dar se tulbură și se frământă pentru destinul lui. Deși știe că Iuda avea să persiste în fărâdelegea lui, Isus face tot ce ține de El ca să Îl recupereze. El îi spală picioarele, apoi, îi dă de înțeles că știe ce avea de gând să facă, și apoi îl demască într-un mod deosebit. Isus nu îl muștră pe Iuda cu mânie sau ură. El nici nu spune direct: Iuda este! Ci, îi întinde bucațica. Oare să fi fost acest gest o ultimă chemare a lui Iuda la pocăință? Isus i-a dat din pâinea muiată în vin, ea simboliza jertfa Sa pentru lume. Este adevărat că prin acest gest s-a împlinit în mod literal profeția din Ps.41: „*Cel ce mănâncă pâine cu Mine a ridicat călcâiul împotriva Mea*”. Dar în același timp a fost un gest plin de iubire. Isus nu l-a demascat arătându-l cu degetul sau ridicând piatra ci *oferindu-i* o bucațică de pâine. Demascarea era de fapt o ofertă a harului, o ultimă invitație pentru Iuda ca să fie părtaș cu Hristos. Deși gestul și cuvintele lui Isus sunt clare ucenicii nu înțeleg că este vorba despre Iuda. Oare de ce? Poate pentru că Iuda jucase atât de bine teatru, sau poate că ei încă nu

puteau accepta că Mesia avea să sufere și să fie dat pe mâna păcătoșilor. Sau poate pentru că Isus a vorbit atât de frumos și cu atâta dragoste cu Iuda, încât ei nu puteau concepe că Iuda ar putea fi un vânzător: doar nu se vorbește așa cu vânzătorii! Iuda a luat bucățica și a plecat în noapte. El a părăsit Lumina și s-a afundat pentru totdeauna în întuneric. Este greu să pricepem ce a fost în inima lui de a continuat trădarea chiar dacă Isus l-a demască de față cu toți. Știm că Iuda din Ioan 6 este numit un drac. Știm că el lua din pungă. Apoi, Satana i-a pus în inimă gândul să-l vândă. Apoi, Satana a intrat în Iuda. Iată că poți fi condus de un demon fără să fii posedat ca cei descriși în celelalte Evanghelii și din care Isus a scos draci. În cap. 2 vorbeam de actorii inconștienți care împlinesc planul lui Dumnezeu. Iată că acum li se alătură acestor actori însuși diavolul. Deși el urmărea cu totul altceva, el trage la carul de slavă al lui Dumnezeu. În mod cert, diavolul nu urmărea împlinirea Scripturii. Dar ce urmărea el atunci? El miza probabil pe faptul că Fiul va ceda în fașa suferințelor, și fie va da înapoi, fie se va răzvrăti față de Tatăl. El miza că prin suferință Îl va învinge. Deși vedea că prin actul lui Iuda se împlinește Scriptura, el spera ca să Îl învingă pe Isus. Dar nu a fost așa. Isus era Fiul lui Dumnezeu. Fiul lui Dumnezeu nu putea pierde. Dumnezeu este Atotputernic și Atotștiutor. El câștigă întotdeauna.

Prin gestul lui Isus, Dumnezeu a fost proslăvit în El. Pe de o parte, Isus a spus din nou DA! Drumului spre cruce, pe de altă parte, Isus a oglindit din nou dragostea Tatălui pentru omenire. Dumnezeu este proslăvit în noi ori de cât ori noi îi facem voia, îi împlinim planul și îi oglindim frumusețea. Gloria lui strălucește, Numele lui este înălțat ori de câte ori un om se încrede în El și merge pe drumul Lui în ciuda suferinței. Tot la fel, la fiecare pas pe care noi îl face înainte pe drumul crucii Dumnezeu este proslăvit. El Se bucură pentru fiecare pas și gloria Lui strălucește. În același timp este adevărat că sunt pași cheie, mai dificili, cum a fost cel pe care l-a făcut Isus iubindu-l pe Iuda până la capăt și acceptând din nou paharul suferințelor ce aveau să vină.

Isus îi anunță deschis în acest moment că mai este puțină vreme cu ei, după care le spune: Să vă iubiți unii pe alții cum v-am iubit Eu. Porunca este și veche și nouă în același timp. Este veche pentru că esența Legii era: iubește-ți aproapele ca pe tine însuși! Este nouă pentru că acum trebuie să iubim **cum a iubit Isus**. Standardul este unul nou, mai înalt. Isus revelează omenirii o nouă dimensiune a dragostei. După Isus, termenul de dragoste capătă noi valențe, noi semnificații. Creștinii nu sunt chemați doar să nu se certe, sau doar să trăiască în pace și nici doar să se iubească. Ei sunt chemați să se iubească unii pe alții **așa cum i-a iubit Isus**. Versetul 35 surprinde esența creștinismului, esența rolului Bisericii pe pământ. Ținta poruncii este dragostea. În mod tragic, Biserica are de multe ori cu totul alte priorități, care nu sunt rele de altfel, dar care pun în umbră esența creștinismului.

Din veșnicie era o Familie, cea dintâi Familie, Sfânta Treime. În ea era o dragoste, unitate și armonie desăvârșită. Ea a dorit să oglindească această taină în lucrurile create. Crearea omului a adus ceva special. Cei doi, bărbatul și femeia aveau să devină UNA. Aveau să aibă și copii și să fie o familie minunată, și să reflecte ceva din taina Sfintei Treimi. Dar a intervenit căderea. Care a fost prima consecință a căderii? Apare un zid, o barieră între Adam și Eva: Atunci li s-au deschis ochii la amândoi; au cunoscut că erau goi, au cusut laolaltă frunze de smochin și și-au făcut șorturi din ele. Apoi Adam a dat vina pe femeie. Apoi Dumnezeu a anunțat faptul că bărbatul avea să stăpânească peste femeie, în loc să manifeste dragostea ce venea din Dumnezeu. Apoi, Cain îl omoară pe Abel. Atacul celui rău s-a manifestat în primul rând asupra familiei și unității și dragostei dintre oameni. Din această perspectivă, ce sugestiv prezintă pecetea a doua din cartea Apocalipsei momentul căderii în păcat:

„Și s-a arătat un alt cal, un cal roșu. Cel ce sta pe el a primit puterea să ia pacea de pe pământ pentru ca oamenii să se înjunghie unii pe alții și i s-a dat o sabie mare.” (Apoc. 6:4)

Isus vine să aducă restaurarea. El vrea să aducă din nou pacea dintre oameni, El vrea ca relațiile interumane să reflecte din nou dragostea din sânul Sfintei Treimi. Și El vrea ca acest lucru să înceapă

încă de pe acum, în mijlocul creației decăzute și mutilate de păcat. Pentru aceasta vine cu modelul Său, cu jertfa Sa, cu o nouă resursă pentru a iubi. Iată de ce esența creștinismului este: iubiți-vă unii pe alții așa cum v-am iubit Eu! Isus vedea în aceasta și secretul și esența mărturiei creștine: Prin aceasta vor cunoaște **toți** că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragostea unii pentru alții. Iată că mai mult decât argumentele raționale, mai mult decât discuțiile apologetice, ceea ce are impact asupra lumii este dragostea dintre cei credincioși. Oare de ce? Omul tânjește după dragoste. El a fost creat de un Dumnezeu al dragostei ca să iubească și să fie iubit. Omul poartă în inima lui dorul pentru Edenul de altădată, după unitatea și armonia din Eden. El se naște într-o lume decăzută și este el însuși decăzut. Deși nu a fost niciodată în Eden, el își poate închipui o lume mai bună și știe cum ar trebuie să fie lucrurile. El are în el însuși acest senzor al luminii, acest dor după Edenul iubirii. Când comunitatea celor credincioși trăiește în dragoste și pace, sufletul omului are o revelație: aici este Edenul cel căutat! Aici este acasă! Aici vreau să fiu!

Dragostea creștină este un argument apologetic fundamental. Isus a venit să restaureze creația. El ne spune că are putere să o facă și o va face în mod desăvârșit la a doua Sa venire. De unde știm că este adevărat? Privim la Biserică, la cei care urmează învățăturile Lui! Restaurarea are deja loc acum și aici sub ochii noștri! Ce nimeni nu a reușit face, ce nici o religie, filozofie sau stăpânire nu a putut face, Isus face acum și aici sub ochii noștri. Ce părea imposibil de realizat într-o creație decăzută și robită de egoism, Isus poate face: oameni imperfecti se iubesc unii pe alții, și în ciuda imperfecțiunilor merg pe drumul de a fi una, de a fi o familie. Oameni care nu se cunoșteau, care erau străini, sau proveneau din țări și culturi diferite, aleg să fie Una. Este o minune! Este ceva mai mare decât unitatea desăvârșită din Eden! În Eden unitatea era o normalitate. În lumea de acum, unitate este o minune care îi taie răsufarea! Isus nu este un basm, o legendă care ne dă doar speranță în restaurare pentru că așa e frumos și bine: să sperii. El ne oferă certitudine! El poate să restaureze, El a început deja restaurarea! Este adevărat că Biserica poate lepăda chemarea iubirii, dar mereu va fi rămășița credincioasă. Mereu vor fi comunități care nu doar că vor fi politicoși și civilizați unii cu alții, ci se vor iubi cum i-a iubit Hristos, adică:

- Cu toată inima!
- Fără rezerve!
- Fără suspiciuni!
- Fără răceală!
- Fără dosare din trecut!
- Cu Căldură!
- Cu fapta și cu Adevărul!
- Cu jertfire!
- Cu lepădare de sine!
- Cu bucurie!

Ioan 13 se încheie cu discuția dintre Isus și Petru. Petru are curajul să Îl contrazică pe Mântuitorul. Oare ce mândrie să fie în inima ta dacă ai curajul să îl contrazici pe Fiul lui Dumnezeu și să spui că tu știi mai bine? Isus i-a spus că acum nu poate veni unde merge El. Petru îi spune că Îl va urma oriunde, chiar și în moarte. Da, Petru îl iubea pe Isus și era sincer în acel moment. Chiar ar fi vrut să moară pentru Isus. Dar Petru pe de o parte era plin de mândrie, și se baza pe voința și puterea din el și nu pe harul lui Dumnezeu, iar pe de altă parte nu înțelegea semnificația drumului crucii. El nu era pregătit să pășească pe drumul crucii. Pe drumul crucii pășești dacă îl înțelegi, și apoi dacă te smerești, dacă îți accepți neputința și te încrezi în harul fără margini al lui Dumnezeu. Isus este plin de răbdare și dragoste pentru Petru. Nu îl bruschează, dar îi spune cu blândețe adevărul despre el însuși: Petre, în situația în care te afli, ești în mare pericol: nu ești pregătit pentru încercarea care va veni! Dacă ți-ai schimba atitudinea față de Mine și față de tine, ai putea trece altfel prin încercarea care va veni. Dacă Petru s-ar fi pocăit și dacă s-ar fi smerit înaintea cuvintelor Mântuitorului, ar fi putut trece altfel prin încercare, și nu s-ar mai fi lepădat. Dar el persistă în mândria lui, și mândria lui îi va aduce căderea.

Cap. 13 are următoarea structură:

- SPĂLAREA PE PICIOARE
 - Confruntarea lui IUDA
- CHEMAREA LA DRAGOSTE
 - Confruntarea lui PETRU

Înclin să cred că toate pasajele sunt unificate de tema tabloului principal: spălarea pe picioare. Înainte de plecarea Sa, Isus vrea să immortalizeze în inima ucenicilor esența creștinismului, esența lucrării ce vor trebui să o facă pe pământ: iubirea după modelul Lui! Astfel chemarea la iubire pare a fi sinonimă cu chemarea la a ne spăla picioarele unii altora. Spălarea pe picioare surprinde jertfire și lepădarea de sine definitivă pentru dragostea creștină. Dragostea creștină este unică, inconfundabilă, diferită de dragostea lumii. Dragostea creștină este agape, este dragostea care se jertfește necondiționat de dragul celuilalt. Isus a spălat picioarele lui Iuda, a spălat picioare tuturor ucenicilor, în ciuda imperfecțiunilor lor. Acest lucru nu a fost ușor, nu a fost plăcut. Aceasta este calea pe care El ne cheamă să umblăm în fiecare zi.

Ce îmi place în cap. 13 este că această chemare nu este exprimată doar în chip simbolic (prin spălarea picioarelor), ci și în chip practic, concret prin confruntarea lui Iuda și a lui Petru. Isus îi slujește cu răbdare și dragoste și pe Iuda, și pe Petru. Prin confruntarea lor, El de fapt le spală picioarele. În acest context, putem reveni la întrebarea: spălarea pe picioare evidențiază un aspect al slujirii creștine, sau este o metaforă pentru slujirea creștină în general? Cred că și una și alta. Chemarea la dragoste din v.34 și modul în care este folosită această expresie în alte pasaje din Scriptură (de exemplu 1 Timotei 5:10) îmi sugerează că spălarea pe picioare este o metaforă pentru iubirea și slujirea creștină în general. În același timp, discuția cu Petru din v.6-10 și cele două pasaje cu confruntarea lui Iuda și a lui Petru, îmi sugerează că metafora spălării pe picioare evidențiază și un element specific al dragostei creștine: ajutorul pe care îl dau celuilalt când praful păcatului s-a așezat pe sufletul lui. Nu cred că acest element este subliniat la întâmplare. Aici, în acest domeniu, este testul adevărat al dragostei. Aici dragostea este solicitată cel mai mult și aici strălucește ea în toată măreția ei.

Iuda era un vrăjmaș al lui Isus și îi plănuia cu sânge rece pe ascuns moartea. Petru era un prieten dar unul mândru care Îl contrazicea și cultiva în inima sa necurăție și praf. Isus spală

picioarele și lui Iuda și lui Petru. Testul final al iubiri este în relația cu vrăjmașii noștri și apoi cu frații care păcătuiesc. Dragostea creștină nu este doar dragostea care iartă și închide ochii. Dimpotrivă este dragostea care are ochii deschiși, care este curajoasă, care confruntă, care nu evită conflictele. Dar le abordează cu demnitate, noblețe, cu blândețe, cu compasiune. Isus nu are pietre, ci cuvinte adevărate care cheamă la pocăință. În Isus nu era ură, ci o dragoste de neînțeles care cheamă la reconciliere. Dragostea creștină este testată în relațiile cu cei care îți greșesc sau care greșesc. Aceste contexte scot la lumină cât de bogat sau de sărac ești în dragoste și har.